

RIFID

„POD PAROŽÍM“

J. VEIS

TRIFID

POD PAROŽÍM

INFORMATORIUM SPK TRIFID LIBEREC

Vychází nepravidelně! Slouží pro
informační potřebu klubu!

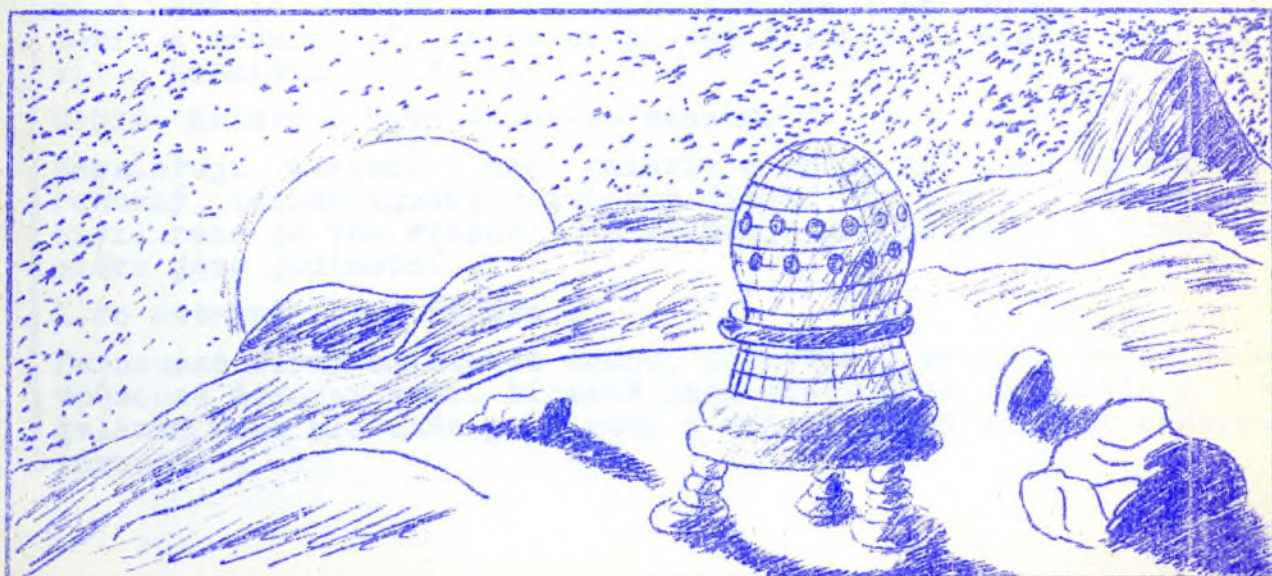
NEPRODEJNÉ

V á ž e n í č t e n á ř i ,

Jak se stalo dobrým zvykem, vydáváme u příležitosti besedy se známým autorem další mimořádné číslo našeho fanzinu.

Jaroslav Veis navštívil Láberec a tudíž i náš klub ihned po velikonočních svátcích. I když zdejší okresní noviny se věnovaly nejvíce tomuto svátku jara a nám se proto nepodařilo zveřejnit článek o besedě, sešlo se v úterý 9. dubna v Centrumu přesně třicet zvědavců. Na rozdíl od O. Neffa, který měl ucelené povídání o science fiction, u spisovatele J. Veise se konečně podařilo vytvořit besedu, kde se zájemci ptali a autor odpovídal. Dozvěděli jsme se tak o tom, co Veis napsal a píše, o problémech s vydáváním knih zahraničních autorů, o pohledu spisovatelů na sci-fi hnutí v ČSSR a tvorbu amatérů. Zajímavé byly názory na L. Součka a další klasiky naší literatury...

Hodina a půl utekla jako voda a deset nejaktivnějších členů se odebralo do restaurace Zlatý Džbán, kde proběhlo oblíbené povídání "pod paroží"...

PLANETA "DIFIRTA" DOSUD BEZ ŽIVOTA UPROSTŘED GALAXIE ROKU 2413

ČETLI JSTE? ČETLI JSTE? ČETLI JSTE? ČETLI JSTE? ČETLI JSTE?

Wiktor Osiatyński : L a b y r i n t s v ě t a

Protože od Jaroslava Veise v současnosti nic nového nevyšlo /ale teprve vyjde/, nabízíme poznání chtivým čtenářům knihu rozhovorů s předními sovětskými a americkými vědci, které realizoval polský publicista a popularizátor věd /obdržel cenu Juliana Bruna/ W. Osiatyński. Kniha obsahuje zajímavou konfrontaci různých názorů na tak základní otázky jako je člověk, svět, život, budoucnost vědy atd. V rozhovorech často šlo o lauráty Nobelovy ceny, jejichž odborná specializace zahrnuje astronomii, chemii, genetiku, molekulární biologii, virologii, chirurgii, psychologii, historii, filozofii i lingvistiku atd. Z hlediska popularizace vědy je kniha psána srozumitelně, dobře postihuje to nejpodstatnější, co se v oblasti přírodních i jiných věd děje a co bude rozhodující pro vývoj vědy do konce 20. stol. Četba těchto rozhovorů skýtá hluboký intelektuální zážitek. Pro všechny rozhovory je typické, že nezůstávají u speciální tematiky jednotlivých věd, ale vyúsťují v závěry, jež mají etickou, světonázorovou a v širokém slova smyslu filozofickou povahu.

U k á z k a z rozhovoru s profesorem Josifem S. Šklovským :
JSMĚ SAMI ANEB O OSUDECH VESMÍRU A LIDSTVA - str. 135 a 136 -

WIKTOR OSIATYŃSKI : Pane profesore, v posledních letech se čím dále víc mluví o spojení člověka s vesmírem, o závislosti vývoje života na Zemi na osudu vesmíru, o tom, že celá historie kosmu v určitém stupni přispěla ke vzniku člověka. Někteří v tom spatřují možnost překonání bolestivé izolace člověka ve vesmíru...

JOSIF S. ŠKLOVSKÝ : Nechápu, co máte na mysli. Snad to, že nás stvořil bůh ?

Ne. Spíše to, že jsme pevněji spjati s vesmírem, než se nám zdálo...

Máte na mysli nějaký mimozemský zásah ? Lidstvo jako kultura je staré přes 10 000 let. Ujišťuji vás, že za tu dobu jsme z vesmíru nic nedostali.

Ale lidstvo je jen malá část souvislé a dlouhé historie zeměkoule.

Ach tak. Vám jde o takové banality, jako že člověk vznikl na Zemi a Země je součástí slunečního systému a ten zase součástí galaxie a vesmíru. To je velmi plytká filozofie. Raději bych mluvil o konkrétních věcech.

Dobrá. Existuje tedy život ve vesmíru ?

Neexistuje. Alespoň v naší galaxii a možná ani dále neexistuje rozumný, technologicky rozvinutý život. Já d n e s říkám, že civilizace je věc vzácná a že existuje jen na Zemi. V tomto směru jsme jedineční...

A co ostatní formy života ?

Nerozumné formy existovat mohou. To nevíme, protože to se žádným způsobem dokázat nedá. Nicméně jsem přesvědčen, že nikde v naší galaxii není pro naše poselství a volání žádný adresát obdařený rozumem.

WIKTOR OSIATYŇSKI : Proč tedy hledáme jiné civilizace ? Proč odesíláme různé "vesmírné dopisy" ?

JOSIF S. ŠKLOVSKÝ : Úplně zbytečně. Kdyby existovala nějaká rozvinutá civilizace, dávno bychom už zaznamenali její projevy. Rychlost technologického pokroku je tak obrovská, že civilizace naší vývojové úrovně může během tří set let ovládnout blízkou část vesmíru a za tisíc let obsáhnout celý sluneční systém své planety. Dokonce se může dostat do jiných galaxií. Kdyby existovala nějaká civilizace jen o tisíc let starší než naše - v kosmických kategoriích se to rovná téměř nule - pak by dávno vyšla za hranice planety, která ji rodila. Dobyla by celý sluneční systém a dostala by se až k našemu Slunci. Stopy takové činnosti však nikde nevidíme. To znamená, že j a m e s a m i. A co když ta civilizace prostě nechce dobývat vesmír ? Možná že se vyvíjí nějakou jinou cestou ?

To je nemožné. Polemizoval jsem na toto téma se Stanislavem Lemem. Je to velmi talentovaný spisovatel vědecké fantastiky.

Ríká, že civilizace se může rozvíjet jako by uzavřena do sebe. Nemusí vysílat energii do okolního kosmického prostoru, ale jen dovnitř. Fyzikálně je to ale nemožná, je to v rozporu s principy termodynamiky...

To znamená, že kdyby existovala nějaká civilizace, musela by se rozvíjet identicky jako my ?

Ano. A náš technologický rozvoj je přitom tak krátký. Věda je stará 350 let. A za těch 350 let jsme se dostali od téměř nulových znalostí k tomu, co známe dnes. Vyšli jsme z barbarství a vybudovali jsme vysoce rozvinutou civilizaci. To znamená, že při dalším zdvojnásobení potenciálu lidstva každých 10 - 20 let se během příštích 300 let naše civilizace rozšíří na celý sluneční systém ...

Jakým způsobem ? Budou v

... a ještě dalších sedm knižních stránek rozhovoru se prof. J. S. Šklovským..., ... a ještě jednadvacet dalších rozhovorů.

KUPTÉ SI PŮJČTE SI PŘEČTĚTE SI KUPTÉ SI PŮJČTE SI PŘEČTĚTE SI

JAKOSLAV VEIS se narodil roku 1946. Je absolventem fakulty osvěty a novinářství a v současné době pracuje v redakci časopisu Pionýrská sedmička.

Je známým popularizátorem vědy a příznivcem našeho sci-fi hnutí. Jako znalec české i světové sféry má na svém kontě mnoho zajímavých prací a pořadů v rozhlase právě o tomto žánru. A také velice zajímavé vystoupení na letošním Parconu, kde se mu podařilo rozvířit "poklidnou hladinu" sf hnutí a vyprovokovat přítomné k hlouběji zájmu o sci-fi. /Do zlatého fondu sf se jistě dostane jeho citát: "Chci vyprovokovat sci-fisty, aby sci-fi nebyla pouze móda!"/

Experiment pro třetí planetu a Pandořina skříňka jsou dvě Veisovy knihy, které nikde neseženete, což svědčí o jeho literárních kvalitách. Tuto řadu jistě rozšíří i připravované Moře času a jiné povídky, které vyšly v různých časopisech a ve výběrech Lidé ze souhvězdí Iva a Železo přichází z hvězd. J. Veis také překládá z angličtiny - např. Druhý ostrov doktora Moreaua.

▷ DOJMY NEMUSÍ BÝT POJMY ◁

◊ pravdivosti titulku svědčí následující stať, kde se vy-
znávají účastníci posezení ze svých nabytých dojmů.

A zároveň jsme vyvrátili i pojem "pod parohím", jelikož re-
staurace vlastníci toto zařízení měla v úterý zavírací den a
proto vše proběhlo v již zmíněném Džánu. Mezi námi, jistě by
se i tam nějaký ten paroháč našel...

◊ Informace. Obrazová, písemná, možná obojí dohromady. Nevím.
V každém případě musela zapůsobit nesmírně intenzivně - následkem
jejího převzetí byl okamžitý šok, smrt."

... ta povídka se mi moc nepovedla...

.....
"Přivedlas mne k tomu ty, Jano. V pondělí, na Kampě. Nazna-
čila jsi, že schránka patrně obsahuje něco, co působí na psychi-
ku člověka. A zároveň jsi vyloučila přítomnost chemického, fyzi-
kálního nebo biologického činitele. Zbývala jediná možnost - či-
nitel, působící bezprostředně na lidský intelekt."

"A to?" popozděl profesor Štěpán.

"Informace. Obrazová, písemná, možná obojí dohromady. Nevím.
V každém případě musela zapůsobit nesmírně intenzivně - následkem
jejího převzetí byl okamžitý šok, smrt."

Profesor Štěpán zamyšleně hleděl před sebe a potřásl hlavou.
"A co Mráček," namítla Jana. "Proč také on nezemřel? Byl přece v
pokoji s krabičkou dokonce dvakrát."

"Poprvé si jí vůbec nevšiml," řekl jsem. "Uviděl Vlášu a vy-
nesl ho ven. Teprve když se vrátil pro Karla Jandu..."

"Ano?"

"Podívejte se. To, že Mráček přežil, nešlo nikomu na rozum.
Vyvrátilo to jakoukoli hypotézu, s ničím to prostě nesouhlasilo.
Když jsem dostal v pondělí ten nápad, šel jsem na Bezpečnost.
Další dva dny prošťourali jejich pracovníci zpátky celý Mráčkův
život. Mluvili s desítkami lidí - sám jsem měl možnost popovídat
sá s pěti z nich. Vznikl z toho obraz člověka, složený sice ze
střípků a příliš narychlo, avšak přesto dostačující k potvrzení
mé hypotézy."

"Nejsem si jistý, že vám rozumím," pravil profesor. "Co jste
tím získali?"

"Mráček je primitiv. Říkám to tak surově jen proto, abyste
snáze pochopili, co nám na mysli. Z výsledků jasně vyplývá, že

jeho IQ se pohybovalo hluboko pod normálem a bylo nesporně o hodně nižší, než IQ všech, které schránka zahubila."

"Chceš snad říct..."

"Chci říct tohle, Jane. Vycházíme-li z faktu, že informace působí bezprostředně na lidský intelekt, musí její účinky do značné míry záviset na tom, kolik z informace intelekt je schopen vstřebat. Mráček přijal množství dostatečné k tomu, aby ho zcela vykoledilo a uvedlo do současného stavu. Ztratil sice vědomí, ale nezemřel. Ostatní ano. Kdybych chtěl morbidně vtipkovat, řekl bych, že se nám dostalo dalšího důkazu, že inteligence je vlastně prokletím člověka. Čím víc poznáme, tím méně jsme šťastni. A přemíra poznání dokonce - jak se zdá - zabíjí."

.....

Na mou otázku, co ukrývá za informací Pandořina skříňka /předchozí úryvek stejnojmenné povídky/, mi spisovatel Jaroslav Veis odpověděl, že je to jeho autorské tajemství a že se mu ta povídka moc nepovedla. Dal jsem najevo nesouhlas tím, že v povídce přeci použil neotřelé, ba originální myšlenky a nápady, ale znovu řekl, že se mu ta povídka nelíbí. Pro zajímavost - Pandořina skříňka bude nalezena, jak napsal v povídce autor, 11. června 1985.

Na besedě se spisovatelem J. Veisem se dostalo na přetřes mnoho zajímavých témat. O některých se dále zmíním.

Zaujalo mě povídání o módnosti i nemódnosti sci-fi hnutí u nás i například v Sovětském svazu. Zatímco v naší republice převažuje kvantita nad kvalitou, v PIR, SSSR i někde v jiných zemích je tomu naopak. Navíc zde tyto kluby pracují dobře.

Přijede známý autor A. C. Clarke do Liberce? Spisovatel J. Veis na besedě vyprávěl o svém dojmu ze setkání už s klasickým autorem sci-fi. Menší postava s hálčičkou vůbec nevypadající na spisovatele tvrdé SF vědecky dokonale zpracované. Samozřejmě, že naděje na návštěvu v našem městě umírá poslední.

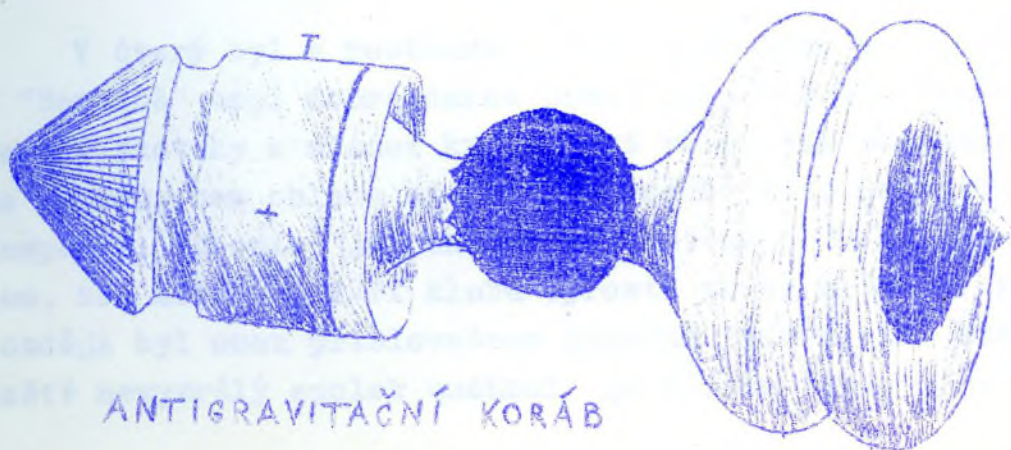
Povídky a romány Les, Je těžké být bohem, Pondělí začíná v sobotu a další od Arkadije a Borise Strugackého by se ještě tak před patnácti lety nemohly zařadit do kategorie vědecké fantastiky. Vysoká úroveň sovětské fantastiky nadále má hlavní roli v humanitním směru SF literatury. Je možno uvést ještě mnoho jmen autorů, ale uvedu jen jedno: Ivan Jefremov. Jeho díla Mlhovina v Andromedě, Srdce Hada, Aténanka Thais a zejména Hodina Býka patří k vrcholům světové sci-fi. V Hodině Býka se prolínají Jefremovy

vzpomínky na čtyřicátá léta s rozbujelým fašismem a ryze fantastické originální myšlenky o planetě Thormans a jejích sumozvaných vládci. Z těchto příkladů je vidět velký význam vědeckofantastické literatury, neboť populární formou seznamuje laiky se všemi obory vědy a pomáhá i rozvoji kladných ideí u čtenářů /ekosci-fi, psychologická, historická aj. science fiction/.

O budoucím vývoji žánru SF krátce pohovořil J. Veis. Zatímco v minulosti se jednalo téměř vždy o tvrdou sci-fi, kde převládaly vědy jako astronomie a fyzika a hlavní postavy byli do díla dosazeny, nyní se klade do popředí rozum a rozumná bytost /člověk/, v současnosti rychle se vyvíjející biologie, kybernetika a další vědy. Literární díla, kde je hlavní rozum a člověk a ne věda, patří do citové sci-fi /např. film E.T.mimozemšťan/ a budou dříve či později převládat.

Host z Prahy mluvil také o rozporech mezi pisateli SF a vědci. Například Ludvík Souček byl vášnivý propagátor věd, tajemna i magie a dostával se v dobré snaze o rozlousknutí určitého problému do konfliktu s čistou vědou. Vůbec nesnášenlivost některých vědců vůči autorům, píšících o takových věcech jako o proběhlých návštěvách UFOů kdysi na Zemi nebo o telekinézi, telepatii a jiných zázracích, je hodně známa.

Zajímavé podrobnosti jsme se také dozvěděli o překladatelích a dostávání se zahraniční literatury do Československa. Překladatelé si mohou knihy k přeložení vybírat jen částečně. U každého námětu od překladatele se čeká, že si sám dotyčné dílo přeloží. Knihy se jen málokdy ocitnou na pultech knihkupectví dříve než asi za čtyři roky od prvního vydání v zahraničí. Dva, tři roky trvá, než se literatura nabídne nám a pak přeloží a naše vydavatelství po roce nebo i dále dodá do prodeje.

ANTIGRAVITAČNÍ KORÁB

+--+N+--+--+A+--+--+S+--+--+L+--+--+E+--+--+D+--+--+U+--+--+J+--+--+E+--+--+
+--+S+--+--+C+--+--+I+--+--+F+--+--+I+--+--+G+--+--+I+--+--+R+--+--+L+--+--+
+--+21+--+--+--+--+--+ D+--+--+--+--+--+73+--+--+--+--+--+30+--+--+--+--+--+TRIFID

Dostalo se mi také té pocty, že se mohu podělit o své dojmy ze setkání s Jaroslavem Veisem.

Posezení "pod parožím" /i když tentokrát pouze symbolicky, neboť se konalo ve vinárně "Džbán"/ bylo velice příjemné. Již samo prostředí, které bylo takřka intimní při svíčkách, navodilo bezprostřední a přátelskou atmosféru.

Jaroslav Veis na mě zapůsobil zejména svým skromným a kamarádským vystupováním. Mluvil se o všem možném i nemožném. Nejen o sci-fi literatuře, ale také o zážitcích ze studií a dokonce jsme se dostali i do jisté oblasti lékařství /jednalo se o protialkoholické léčení - ovšem samozřejmě ne z vlastních zkušeností !!!/.

Konkrétně já jsem se s ním pokusila navázat rozhovor o Josefu Nesvadbovi a Ludvíku Součkovi /tito dva spisovatelé jsou tématem mé diplomové práce/, ale v daném prostředí nebylo možné navodit dlouhou debatu, takže jsme se shodli pouze na tom, že Josef Nesvadba má v současné době do sci-fi hodně daleko, téměř od ní upustil a o Ludvíku Součkovi samozřejmě jen v dobrém.

Dověděli jsme se spoustu zajímavých informací i z oblasti překládání a vydávání zahraniční sci-fi literatury u nás.

Doufám, že podobných milých posezení bude víc a chtěla bych touto cestou popřát Jaroslavu Veisovi mnoho dalších tvůrčích úspěchů.

+--+N+--+--+A+--+--+S+--+--+L+--+--+E+--+--+D+--+--+U+--+--+J+--+--+E+--+--+
+--+03+--+--+--+--+--+ A+--+--+--+--+--+71+--+--+--+--+--+14+--+--+--+--+--+TRIFID

V úterý byl v restauraci "Reprezentační dům" zavírací den. V "Berlíně" mají dobré černé pivo, ale od rekonstrukce "frčí" samé diskotéky a mládež kroutí svá těla, jak tasemnice se smrtí na jazyku, bez ohledu na dobrou tradici této donedávna příjemné hospůdky. "U opic" je poněkud přehluštěno a "U hnáty" /mimochoodem, zde našemu Sci-fi klubu vyrostl první kořínek, který pak později byl onou příslovečnou pupeční šňůrou, bez které by mladý, ještě nevyzrálý spolek uschnul/ je Eliška /tedy naše zlatá vrchní

Eliška/ nějak z formy, čímž méně pije a tím je i smutnější a bez veselé Elišky, není Hnáta Hnátou.

V úterý k nám byla konstelace hvězd méně příznivá. Můj "Křiklavý strejda" by řekl bez obalu, že se k nám štěstí obrátilo...

Ale strejda již před dvěma lety zemřel na absolutní duševní vyčerpanost a tak není nikdo, kdo by říkal věci na rovinu.

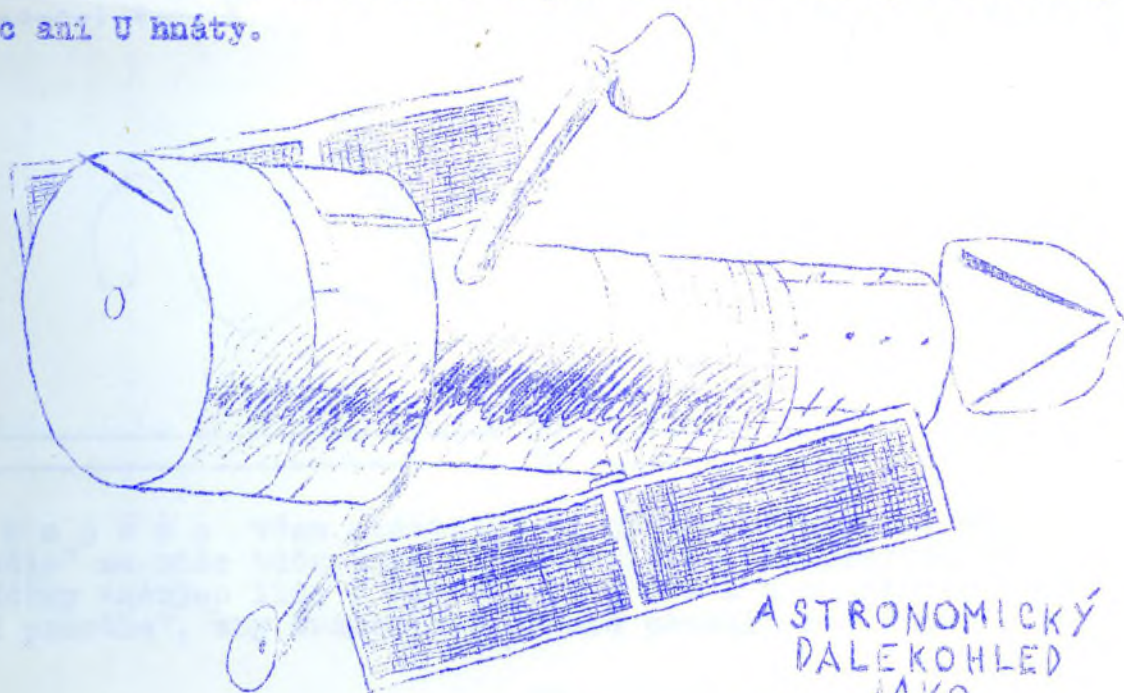
Sešli jsme se tedy v Centrumu. Všichni si pochvalovali, jak je dobře, že máme program a s opovržením jsme pozorovali u vedlejšího stolu sedící skupinu chlapců, kteří popíjeli pivo úplně bez programu. Bylo mi jich líto, "ti se ale nemají !!!".

Po hezké besedě s panem spisovatelem /naš předseďa, pan doktor z Vratislavi, mu už může důvěrně říkat Jaroslave/ jsme se přesunuli do restauračky "Džbán" a zde jsme s panem spisovatelem povídali a povídali a povídali až do zavírací doby.

A největší dojem ?

Na otázku, zda si pan spisovatel myslí, jestli existuje život i mimo Zemi, tento odpověděl, že si nemyslí. Tím jsem byl moc potěšen, protože já si to též myslím, ale našemu předseďovi, panu doktoru z Vratislavi, jsem si to takhle na plnou pusu ještě nikdy neodvážil říct.

A taky jsem seděl úplně vedle pana spisovatele. Tak blízko neseseděl ani náš předseďa a taky jsem zapoměl požádat o podpis a tak ho teď nemohu ukazovat v Reprezentačním domě, v Berlíně, U opic ani U hnáty.

ASTRONOMICKÝ
DALEKOHLED
JAKO
UMĚLÁ DRUŽICE

+++++H+++++K+++++S+++++L+++++E+++++D+++++U+++++J+++++E++++
+++++OZ+++++A+++++69+++++O+++++TRIFID

"Pan Veis, nemýlím-li se", byla má první slova, když jsem
otvíral dveře modré škodovky s pražskou SFZ, která zastavila před
Centrumem na Frálově nájí asi čtyřicet minut před besedou.

Byl to on a jeho auto jsme využili k odvozu do Džbánů a po-
sléze do bytu našeho předsedy...

Zlatý Džbán: nevybrali jsme si zrovna nejlevnější "lokál" /
jiný nebyl k dispozici/, neboť pár večerů a pouhý přípitek nás
stál téměř 500 Kčs. Příště to snad bude levnější.

Srovnávat oba autory, Ondřeje Heffa a Jaroslava Veise, což
se po jejich návštěvách samo nabízí, se mi nechce, protože mají
oba věk a zkušenosti, aby byli sví. A to oceňuji.

A stejně jako jsem konstatoval u O. Heffa, je i J. Veis do-
cela obyčejný člověk, který se zevnějškem neliší od ostatních a
to, že píše knihy, ví pouze ten, kdo ho osobně zná.

A to je právě důvod, proč jsme si s tímto známým autorem
popovídali o všem - nevyjímaje ženy, víno, zpěv.

+++++D O J M Y K E M U S Í B Ý T P O J M Í+++++
+++++K O N E C+++++TRIFID

00
00

D ě k u j e m e všem pisatelům za jejich příspěvky. Setkání "pod
parožím" se může zúčastnit každý "Trifid". Přípravují se další
návštěvy známých lidí v Láberci. P r o s í m e aktéry setkání
"pod parožím", aby krátce neb dlouze popsali své dojmy z návštěvy.

Redakce

00

Redakční rada: Stanislav Čižo, Tomáš Basil, Ctibor Vinner.
Datum vydání: 27. 5. 1985

V Láberci, 12. 6. 85

Vážení sci-fiisté, přátelé,
v našem sci-fi klubu "Trifid" došlo k jisté mutaci /podle
k lepšímu/. Mění se jak struktura našich klubových pořadů,
i naše vedení.

Podrobněji:

Asi tak osm aktivních členů tvoří vedení SFK se stejnými
vy a povinnostmi. Například naší činnosti zůstává podobná /po-
larizace sci-fi a vědeckých oborů, základy z oblasti přiro-
ch věd, ekologická sci-fi, nové vědní obory ve vědeckofan-
tické literatuře/ formou přednášek a besed, vydávání fanzi-
"Trifid" a výletů do přírodních rezervací spojených s různý-
sci-fi soutěžení, promítání filmů a besed s autory sci-fi
ad.

První a druhé pondělí v měsíci věnují aktivní členové při-
avě třetího pondělí, kdy je kulturní pořad pro širokou veřej-
st a pestřejším programem. Čtvrté pondělí v měsíci přísluší
tkání všech fanů /diskuse, besedy a krátké pořady/. Pro ko-
ní všech pořadů se našemu SFK "Trifid" podařilo získat nový,
šný a moderní Dům kultury ROH.

Prosíme Vás, zasílejte všechny další dopisy a fanziny na
resu nově jmenovaného předsedy: Tomáš Hasil, Kopeckého 803,
berec 14, PSČ 460 14. Na dřívější adresu RNDr. Pavla Barže
nic neposílejte. Děkujeme.

Za SFK "Trifid" Láberec

Otíbor Vlameš
"komunikátor"

S.: Těšíme se na další spolupráci.

